

Inovatívny školský vzdelávací program

Základná škola Podvysoká 307

Vzdelávacia oblasť:	Človek a svet práce
Názov predmetu:	TECHNIKA
Stupeň vzdelania :	ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie
Ročník:	piaty
Časový rozsah výučby:	1hodina týždenne / 33 hodín ročne
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk :	slovenský

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky. Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovej spolupráci a spolupráci žiakov. Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

CIELE

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

Prierezové témy

Environmentálna výchova (ENV), Multikultúrna výchova (MUV), Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR), Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR), Mediálna výchova (MDV), Ochrana života a zdravia (OZO), Finančná gramotnosť (FIG), Čitateľská gramotnosť (CGT), Informačná a digitálna gramotnosť (IDG), Prírodovedná gramotnosť (PDG)

Tematické celky

Technika -22 hodín

Ekonomika domácnosti- 11 hodín

Metódy a formy práce

-skupinová práca ,motivačný rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie, tímová práca, práca s učebnicou, práca s odbornou literatúrou, samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky, ďalšie metódy budú použité podľa potreby.

Hodnotenie

Výsledné hodnotenie predmetu bude klasifikáciou.

Hodnotí sa práca skupín, ale i najlepších jednotlivcov.

Použitá literatúra

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Technika – 22 hodín

Človek a technika- 4 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, ✓ vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, ✓ uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, ✓ zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, ✓ vypracovať projekt na tému z ochrany prírody,	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni technika prostredie technické –prírodné - spoločenské, vzťahy medzi nimi ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky

Človek a výroba v praxi – 6 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, ✓ vysvetliť pojem výrobok, ✓ opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, ✓ vyhládať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a ○ v súčasnosti, ✓ vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, ✓ prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne.	remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti výrobok, vznik výrobku: myšlienka –proces výroby –výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život

Úžitkové a darčkové predmety – 12 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, ✓ vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, ✓ navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku, ✓ zhotoviť navrhnutý výrobok, ✓ prezentovať výsledky svojej práce.	surovina, materiál, polotovary, darčkový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón apod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero ;stojan na „mobil“ a pod

Ekonomika domácnosti- 11 hodín

Ručné práce – 3 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, ✓ rozoznať rôzne druhy tkanín, ✓ šiť rôznymi stehmi, ✓ robiť drobné opravy odevov	základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací stroj tkaniny – bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy prišívanie zapínadiel prišitie pútka navlečenie gumy a šnúrky

Plánovanie a vedenie domácnosti -3 hodiny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, ✓ uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), ✓ zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, ✓ vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,	súlady osobných želaní s potrebami človeka vzťah ľudská práca – peniaze príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.)

Pestovateľské práce a chovateľstvo- 5 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/ dokáže: ✓ vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, ✓ zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, ✓ zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, ✓ nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, ✓ dodržiavať technologické postupy,	základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti –hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy) zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny) poznávanie škodcov, ochrana zeleniny...

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.